

Priloga „Vrtcu“.

Štev. 11. Ljubljana, dne 1. novembra 1909. XVII. tečaj.

NA VERNIH DUŠ DAN.

Kaj da danes
tak turobno
pojejo zvonovi?
Kaj da danes
okrašeni
so tako grobovi?

V žalne prte
svet vesoljni
danes se ogrinja.
V hladnem grobu
svojih dragih
danes se spominja.

Le tugujte
ob grobovih
skriti v plašče črne!
Vedite pa,
da iz groba
nihče se ne vrne!

Le solzite se,
da nihče
iz grobov ne more!
Ostanite
v žalnih plaščih —
zdaj je čas pokore!

KAJ NAS UČI PRATIKA?

12. Sv. mučenci.

Babica: No, ali vaju je zopet pratika pripravila v kako nasprotje?

Janko: Zdaj pa ne; saj je bilo že zadnjič rešeno najino sporno vprašanje, ko ste se tudi vi zavzeli za slavo apostolov. In zdaj oba pričakujeva, da boste tudi še kaj povedali v slavo svetih mučencev, saj takoj za apostolsko častjo pride slava svetega mučeništva.

Babica: Prav praviš. Mučeništvo je nekaj izredno lepega v cerkveni zgodovini. Seveda vam tega ne morem v kratkem tako dopovedati, kakor bi rada; pa saj boste imeli še premnogokrat priliko slšati in čitati ganljive reči o svetih mučencih. Jaz vam povem za zdaj le to, kar je mene od nekdaj najbolj zanimalo. In to so zlasti te-le tri reči: neizmerno veliko število mučencev, grozne muke, ki so jih morali trpeti, in pa čudovita moč in srčnost, s katero so svetniki prenašali vse nečloveško mučenje.

Že v prvih treh stoletjih krščanske dobe je umrlo nad enajst milijonov kristjanov mučeniške smrti le v rimskem cesarstvu. Pa ko je minilo takozvano rimsko preganjanje, se je zopet in zopet ponavljalo kruto mučenje po raznih deželah, skoraj povsod, kjerkoli se je oznanjala naša sv. vera, prav do današnjih dni. Torej se ne dá niti oddaleč določiti ogromno število vseh svetih mučencev vesoljnega sveta v vseh stoletjih, kar obstoji sv. cerkev! Število svetih mučencev se je zato tako zelo namnožilo, ker kruti preganjalci niso nič zbirali, marveč neusmiljeno trpinčili in morili kar od kraja vse: močne in šibke, imenitne in preproste, stare in mlade, celo tudi otroke.

Še bolj se nam morajo prikupiti te nedolžne žrtve, če pomislimo, kako grozovite muke so jim prizadevali. Mučili so jih z ognjem: počasi sežigali na grmadah, pekli na železnih stolih in pletenicah; potapljali jih v razbeljene tekočine, v vrelo olje, raztopljeni svinec; trpinčili jih z razbeljenim železjem; v vnetljive reči zavite so zažigali, da so jim svetili kot plamenice itd.

— Mučili so jih z živalmi: metali jih izstradanim zverem, levom, tigrom, divjim volom in kravam; nekatere so privezali konjem za rep in zapodili konje; med strupene kače jih metali; celo v kože divjih zveri so jih zašili in pse naščuvali nanje itd. — Mučili so jih z ranami: pretepali z biči, šibami, palicami do belih kosti; razmesarjali jih z železnimi kremplji in grebeni; neusmiljeno so jih nategovali na tezavnicah, da so jim členki pokali in stopili iz sklepov, kar je še bolj bolelo nego vidne rane; vlačili so jih po zbodičastih črepinjah in školjkah; mnogim so izkopali oči in iztrgali jezik, ali pa so jim ud za udom sekali in trgali od telesa. — In koliko so morali svetniki trpeti po nesnažnih, zaduhlih in vlažnih ječah, vklenjeni v težke verige ali vloženi med klade, koliko v pregnanstvu in v rudokopih itd. Saj bi pač ne prišli do konca, ko bi hoteli vse natanko opisavati. Pregarjalci že sami niso vedeli, kaj bi si mogli še hujšega izmisliti zoper kristjane.

Čemur pa se moramo še najbolj čuditi, je svetih mučencev neupogljiva moč in srčnost, krotkost in potrpežljivost, s katero so prenašali take neslišane muke in bolečine. Srečne so se šteli in Boga so hvalili, če so bili obsojeni v mučenje in smrt. Veselo so hiteli na morišče, mnogi so prepevali hvalne pesmi v najhujših mukah ter umolknili šele s smrtnim vzdihljem.

Dà, ponosni smemo biti, da smo otroci take matere — svete katoliške cerkve — ki si je vzgojila take sinove in hčere, tako pogumne in neustrašene junake! Pa naš pravi ponos bodi v tem, da jih zvesto posnemamo ter tudi mi — kot kremeniti značaji — izpolnujemo voljo božjo vselej in povsod, naj bo nam to prijetno ali neprijetno, lahko ali z težavno!

* * *

Sv. Martin se je skazal kot vrlega poštenjaka v vseh dobah svojega nad 80 let dolgega življenja in po vseh krajih, kamor ga je privedla božja previdnost. Rojen je bil v Sobotici na Ogrskem, vzgojen pa v Paviji na Laškem, kamor se je preselil njegov oče kot višji vojaški poveljnik. Bil je sin poganskih staršev; toda kot

enajstletni deček je začel skrivaj zahajati h kristjanom in je bil sprejet med katehumene, t. j. med one, ki so se pripravljali za sveti krst. Ta ukaželjnost dobrega dečka je bila podlaga njegovemu brezmadežnemu življenju in prezaslužnemu delovanju. Kot petnajstletni mladenič je šel po želji svojega očeta v vojake in se preselil na Francosko. Pa tudi tukaj je ostal v kljub silnim nevarnostim nedolžen poštenjak. Gotovo vam je znana ona ganljiva dogodka njegovega usmiljenega srca, ko je polovico svojega vojaškega plašča daroval beraču, ker drugače ni mogel izpolniti njegove prošnje.

Pa kmalu se odpove vojaštvu, se da dobrega poučiti v sv. veri in sprejme sveti krst. Škof sv. Hilarij mu je učitelj in voditelj. Za nekaj časa gre domov, da bi tudi starše pridobil za sveto vero. Pa le pri materi se mu izpolni ta srčna želja. Nato se vrne zopet na Francosko in izpopolnjuje svojo svetost zlasti z redovniškim življenjem, ki ga pospešuje tudi pri drugih s toliko vnemo, da ga je ob njegovem pogrebu spremljalo 2000 menihov. Izvolili so ga za škofa, dasi se je branil te visoke časti; pa tudi kot škof je živel preprosto in strogo prav kakor menih.

Kaj pa pomeni na sliki gos poleg sv. Martina? Nekateri pravijo, da spominja na to, ker so ga gosi izdale s svojim kričanjem takrat, ko se je skrival, da bi ga ne mogli izvoliti za škofa v turonskem mestu. Drugi pa razlagajo tako-le: v stari krščanski dobi se je adventni post začel že o sv. Martinu in je bil ta dan nekakšen pust, ko so zadnjikrat jedli meso in je gosja pečenka bila poseben del te gostije.

VRANA IN ŠOJA.

Mlada vrana se je gladni
šoji bahala enkrat:
„V celem svojem še življenju
ni me nikdar mučil glad.“

Drugi dan pa sneg odene
s težkim plaščem vso zemljo,
šoja pa je vrano v snegu
našla od gladi mrtvo.

Osojski.

SEN NA VSEH VERNIH DUŠ DAN.

Češko spisal Václav Kosmák. — Preložil Jožef Gruden.

Živela je krasna, mlada gospa.

Lasje so ji bili plavi kakor lan; na prijaznem obrazu so ji procvitale rože, in skozi velike, kakor jezero modre oči ji je zrla mirno in globoko njena duša v svet in v ljudi, s katerimi se je srečavala.

Toda najkrasneje in najprijazneje je obračala svoje oči na moža in na drobno hčerko.

Prebivala je z njima v stostolpem mestu, v kraljevem gradu.

Njen mož je bil zaupni sluga starega bolehnega kralja. A ne samo sluga, bil je kralju tudi oskrbnik in varih.

Mlada, krasna žena je živela kakor v raju, na vrtu ljubezni, sreče in radosti.

A rahločutni pesnik (Čelakovský) je segel nekoč po zlatih strunah pa zapel:

Naša radost, radost naša,
krasna cvetka v solz dolini,
škoda pa je, večna škoda,
da nič nima korenine.
Pride veter, jo podere,
pride voda, jo odnese —
škoda, škoda, večna škoda,
da nič nima korenine! —

In radost krasne, mlade žene tudi ni imela korenin.

Stari kralj je hiral od dne do dne. Častita, mazi-ljena glava mu je klonila od slabosti bolj in bolj k prsom, dokler se ni nekega dne tako globoko nagnila, da mu je težka krona padla z glave. A on sam je omahnil mrtev nazaj na posteljo in je bil namah ubog in zapuščen, kakor največji berač.

Seveda: pokopali so ga s kraljevskimi častmi in veličastvom. Toda mladi, krasni gospé je krvavelo srce ob pogrebu, in oči so ji plavale v solzah.

Kako žalostno je to, da morajo nmreti tudi kralji — si je mislila.

Beraču ne vzame smrt ničesar razen življenja, toda kralju vzame vse!

ln jaz sem še srečnejša v svoji zadovoljnosti kakor je bil on v vsej svoji slavi in moči. Mili Bog, ne daj, da bi mi vzela smrt vse, kar me osrečuje!

Zgenila se je. Zla slutnja ji je padla na srce kakor slana na pomladni cvet.

ln ta slutnja je ni varala.

Mož mlade gospé se je preveč utrudil pri pogrebnih slavnostih. Zbolel je in čez mesec dni je odšel verni sluga za svojim starim gospodom, dobrotljivim kraljem.

ln krasna gospa je morala zapustiti kraljevi grad. Vzela je svoj najdražji zaklad, hčerko edinko, ter vse svoje imetje, pa se je napotila v svoj rojstni kraj, da najde tam, kjer ji je procvital raj mladosti, ob spominih in pri starih dobrih znancih lek za svoje ranjeno srce.

Globoka rana se ji je že začela celiti. Hčerka krasne gospé je rastla in cvetela veselo kakor pomladna trobentica. Ljubko je žlobudrala; tekala semtertja, smejala se, vriskala, a mamica se je smejala in radovala ž njo in bila je srečna.

Za najsrečnejšo pa se je štela, kadar je vzela svojo dragico v naročje, vložila njene sklenjene ročice v svoje roke in sta skupaj molili k večnemu Očetu v nebesih, da bi vzel očka v nebesa in nji obedve poklical nekoč za njim k sebi v večno veselje.

Za tako molitev pa ne more biti Bog gluhi.

Milemu detetu krasne gospe je grozila grozna nevarnost v svetu, ko bi bila dorastla. Zato je poslal Gospod eno noč svojega angela, ki nosi duše nedolžnih otrok v nebesa, k posteljici nebeškomile deklice, poljubil jo je — in zjutraj je bila hčerka bolna.

Čez teden dni pa je umrla.

Čudo, da ni mati zblaznela! Rože na licu so ji obledele, oči so se ji skalile, in ves svet se ji je zdel kakor veliko pokopališče.

Zatorej se je mudila od te dobe, ko je pokopala hčerko, najrajši na pokopališču. Krasila je hčerkin mali grob s cvetkami, pa jokala je, jokala, toliko da si ni izjokala oči. Zdelo se ji je, da ji ni mogoče živeti brez hčerke.

Približal se je dan Vseh vernih duš.

Krasna, bleda mati se je veselila tega dne kakor velike slavnosti. Pletla je vence, vila kitice in pripravljala svetilke. Že dopoldne Vseh svetnikov dan je ovenčala gomilo nepozabne hčerke, kar najlepše je znala, in namenila se je, da ostane celo noč pri svojem angelčku na pokopališču.

Na večer si je oblekla kožuh in se je napotila na pokopališče. Bilo je tam že vse živo ljudi, in po grobeh polno vencev in lučic. Prižgá torej svetilke na hčerkinii gomili in pozabivši na ves svet se zgrudi na grob in zajoče, neutešljivo zajoče.

Naposled — od joku in klečanja izmučena — vstane, sede na klopco ob grobu in se zagleda po grobeh. Tupatam je še kdo klečal, utopljen v molitev. Toda večinoma so žalujoči že odšli.

Pokopališče je bil pravi pravcati vrt. Le da je bilo drevje in grmovje že napol uvelo. Na nebu je stala tiho jasna luna, a raztrgani, sivi in beli oblaki so plavalí po modrem nebeškem obloku kakor divjí labodí.

Žalostna gospa je gledala, kako trepeče lunin svit na uvelem nagrobnem drevju. Ta svit ji je zastiral trudne oči kakor s pajčevino. Zatisnila je oči in imela je krasno prikazen.

Bila je na cvetočem vrtu. Povsod na stotine rož — in to takih, kakršnih še ni videla svoj živ dan ne. Po vrtu je spela cela vrsta otrok, veselih in krasnih kakor angelčki iz nebes. Šli so proti veliki razsvetljeni cerkvi. Zdela se ji je od samega zlata in dragih kamenov. Skozi odprta vrata se je razlivalo petje, stokrat slajše od slavčevega žvrgoljenja.

Ob pogledu na to blaženo deco se vzradosti krasna bleda gospa.

Zdaj pa zagleda za drugimi omahujočo drobno deklico. Nesla je težak, velik vrč in ni mogla dohitevati drugih otrok.

Gospa je spoznala svojo hčerko.

Planila je kvišku pa zaklicala: „Zlati angel moj, kaj pa vendar prenašaš ta težki vrč?“

Deklica pa je žalostno pogledala mam'co, rekoč: „Mamica, v njem moram nositi vaše solze, ki jih jokate

zame. In raditega ne morem dohajati drugih otrok na poti v nebo. Mamica, ne jokajte po meni, ne obtežujte me!“

„Oh ne, ne, moj angel! Več ne bom plakala!“ je zaklicala mati in se predramila.

Z začudenjem se je ozrla okrog sebe in je spoznala, da je na njivi Gospodovi — in na uvelem drevju je cvetel lunin svit.

Mati se zagleda v jasno luno. Mirni usmev ji prešine obličje. Poklekne na gomilo hčerkinjo, boža jo z mehкими rokami, kakor nekoč glavico hčerki, in šepeta: „Ne, ne, zlata moja! Nič več ne bom plakala po tebi.“

Vstala je, šla domov in sladko zaspala do belega dne.

In odsihmal se je spominjala na hčerko brez solz. Saj se je spominjala na svetnico in veselila se je, da bo spet kmalu prebivala z možem in s hčerko vred v kraljevskem gradu — v gradu Kristusa Kralja, ki mu pa na vekov veke ne pade krona z glave, in ki ne bo umrl na vekov veke.

V tej nadi, s tem balzamom sta se ji zacelili dve globoki rani v njenem srcu.

RAJNIM NA SPOMIN.

Tak milobno poje zvon,
da od žalosti globoke,
ko posluša tužne zvoke
se solzi nebo.

Tak turobno poje bron,
da obdalo bridko žalje
vžalovalne črne halje
jasno je nebo.

Tužno poje zvon iz lin.
Ljudstvo bridke solze toči,
roke sklepa v prošnji vroči
rajinim na spomin.

Žalostno je vse tako,
na grobovih pa svečano
s cvetjem vse je posejano
tak veselo in lepo!

Mokriški.

MISLI OB GROBOVIH.

Usliši jih, usmili se jih, o Gospod!

Zatrepetale so nagrobne vrbe-žalostinke; sklonile so se globoko k tihim gomilam in zašepetale kakor hrepenečo molitev: „Usliši jih, usmili se jih, o Gospod!“

Nebroj lučk gori po grobeh, ki jih je danes prižgala ljubezen rajnkim v spomin. Nebroj oči solzi danes na grobovih, nebroj src moli vročo molitev: „Usmili se jih, o Gospod!“

Umrla je že roža sredi trat; umrl je list na drevesu in pal na tla; a umrla ni ljubezen do dragih, ki spe v tihih gomilah; ki so tudi sami umrli kakor roža, kakor list v jeseni. In teh, o Gospod, se usmili!

Poglej, o dobri Oče, tam na oni gomili kleči sirota. Skromen je ta grob; lesen križ stoji brez napisa, a v tem grobu spi zlato, blago srce dobre mamice; ta ozki grob zaklepa veliko srce materino, ta ozki grob zaklepa veliko materino ljubezen. Na grobu pa kleči sirota. Za danes, ko je god vseh mrtvih, je okrasila gomilo; zložila je iz belih okroglih kamenčkov križ in prižgala je štiri skromne svečke. A v srcu je trdna vera in upanje in ljubezen do drage mamice. Vera vate, nebeški Oče; upanje, da jo uslišiš, in ljubezen neizmerna do mamice, neskončna do Tebe. Usliši jo in usmili se matere, o Gospod!

Tam kleči sin na grobu svojega očeta, ki mu je umrl prerano. Solze ljubezni mu stoje v očeh in zraven solz — kesanje. Solze ljubezni — ker je šele sedaj spoznal, kaj mu je bil oče; solze kesanja, ker ni tolikrat ubogal, ker ga je morda tolikrat žalil, čeprav morda iz mladeniške lahkomišljenosti in razposajenosti samo, ne iz hudobije. A sedaj — umrlo je tisto skrbno srce in počiva v tihi gomili. Sedaj bi rad videl vsaj senco očetovo; še enkrat samo da bi slišal njegov glas, če nikdar več potem. A to truplo je umrlo, in ta glas je onemel! In sedaj moli na grobu svojega očeta, da bi mu dal nebeški Oče večni mir. Poglej nanj in usliši ga in usmili se očeta, o Gospod!

Tam plaka uboga mati na grobu svojega sina. Kako ga je ljubila, a on jo je ljubil premalo. Ni je

ubogal; zapustil jo je samo in odšel v tujino in tam kdove, kako je živel. Morda ga je speljala zmota v svoje mreže; morda je pozabil na opomine ljubeče matere; morda je pozabil na najbolj ljubeče srce materino, ki je molilo zanj noč in dan. Morda — kdove? V tujini so nevarna pota, polna zmot in zvijač. Tam je živel pet let, nato prišel domov blede, bolan. Ustrašila se ga je mati in ga ljubila še bolj; saj je videla, da potrebuje njene ljubezni bolj kot prej. A on je hiral in umiral in umrl. In sedaj spi v gomili. Nihče se ga ne spomni; samo mati mu je prižgala lučko in prišla molit na njegov grob slednji dan, posebno pa še danes. Poglej jo, o Gospod, usliši jo in usmili se sina!

Tam kleči žena na grobu svojega moža. Pripeljala je tudi svoje otroke, da pomolijo na grobu svojega očeta. Kako je bil dober, kako skrban ta oče! Delal je od zore do mraka, da je pošteno preživil svojo družino! Sedaj pa spi v mrzli gomili, in prišla je beda k hiši, sela široko na prag in noče se umakniti od koče. Poglej, dobri, najboljši Oče, na zapuščeno družinico, ki moli za očeta, usliši jo in usmili se ga!

Tam stoji prijatelj na grobu prijatelja. Ah, kako sta se ljubila! Svetovala sta drugdrugemu, drug drugega podpirala, drug drugega vzpodbujala k dobremu. A kruta smrt je zahtevala svojo žrtev: zamahnila je z nikdar skrhanu koso, in — prijatelj je pal v mrzli grob. In on stoji sam na grobu — prignala ga je prijateljska ljubezen — in moli za prijatelja. Poglej, Gospod, nanj in usliši ga!

Poglej, Gospod, vsa tvoja Cerkev moli danes za verne mrtve! Žalno pojo zvonovi, duhovniki v črnih plaščih pojo: „Requiem aeternam dona eis, Domine.“ Daj, „večni mir jim daj, o Gospod!“

Poglej, o Gospod, na solze mož, ki niso vajeni solzâ, in ki jokajo danes! Poglej na vroče solze ženâ in mater! Poglej, o Gospod, naposled na solzne oči nedolžnih otrok! Te vedno jasne oči so danes solzne; ta vedno smejoča se lica so danes otožna; ta nedolžna, vesela srca so danes žalostna! Poglej, o dobri Vsevečni, na molitve teh nedolžnih duš, ki Te še niso žalile, ki gledaš še nanje z dopadljivimi očesom, ki si

še nisi nikdar odvrnil od njih, poglej nanje in usliši jih, o Gospod!

O Gospod, preden pade mrak na tihe domove mrtvih, daj, pogledi milostno na naše prošnje; pogledi milostno v vice; porosi na grobove, nad katerimi so trepetale molitve dragih, svoj obilni blagoslov in —, o Gospod, poglej tudi z milostljivim očesom na grobove, na katerih ni danes gorela svečka, na katerih ni danes nihče klečal. Poglej, o Gospod, tudi na zapuščene grobove! Poglej, o Gospod, na zemljo, ki je podnožje Tvojih nog, poglej na naše prošnje, sprejmi jih iz rok Svojega angela, ki jih nosi pred Tvoje obličje, da bo uslišana naša prošnja: „Usliši nas, usmili se jih, o Gospod!“

Bogumil Gorenjko.

RAD BI ŠEL S PTICAMI.

Po planinah je rumeno vse,
po poljanah širnih golo vse,
v temnem gozdu zapuščeno vse.

V tople kraje ptice plovijo
v jatah črnih čez vodé, goré,
srce moje s sabo zovejo.

Rad i jaz bi pustil mrzli kraj,
sfrčal s pticami tja čez morje,
da ne bilo več bi me nazaj.

Mokriški.

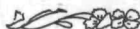
V POLJANI.

Oj, v poljani širni
rožica dehti,
oj, v poljano širno
pa jesen hiti.

Biserne pretaka
rožica solzé,
ko posije solnce
čez goré.

Zimica v poljano
je prišla, —
rožica med listjem
strta vsa . . .

Sokolov.

LUKČEVA TRGATEV.

Oho! Osem dni počitnic imamo sedaj ob trgatvi! Tako so povedali danes popoldne v šoli gospod učitelj. To veselo vest je oklical Lončarjev Lukec, zapustivši šolsko vežo. Na poti proti domu se ni ozrl ne na desno, ne na levo. Šel je po poti, kakor bi ga kdo lovil. Komaj je čakal, da stopi na domači prag in sporoči tudi ljubi mamici veselo novico — — —

Mati ga zazre že oddaleč in se začudi, zakaj Lukec danes tako čvrsto koraka proti domu. Saj je navadno prišel vsaj pol ure kasneje. Ko pride učenec do matere, ne ve, kaj naj počne od prevelikega veselja. Klobuk ima postrani; lasje so mu potni od hitre hoje; črevlji prašni — sploh na celem Lukcu se kaže, da ga preveva največje veselje — — —

Stopivši pred mater, ji brž pove veselo novico, da imajo vsi učenci osem dni počitnic sedaj ob trgatvi. „Oh kako veselje, ljuba mamica! Obljubim vam, da bom prav priden teh osem dni. K trgatvi pojdem, pa sam s svojo brento na rami! Kajne, mamica, saj mi jo posodijo dedek? Sam hočem pokazati, koliko grozdja si upam natrgati,“ poudarja Lukec ponosno in niti na mestu ne more stati od samega veselja. Mati mu smehljaje odgovarja: „Prav imaš, dragi moj Lukec. Le sam pokaži, koliko premoreš. Dedek ti že posodijo brento z veseljem. Samo glej, da vanjo kaj natrgaš!“ „Da, da, mamica, toliko že natrgam, da mi bo zadostovalo vino, kar ga stisnejo oče od tistega grozdja. Zadoštovalo mi bo za pijačo vsaj toliko dni, kolikor let sem star.“

Mati se na Lukčeve besede nasmehne in reče: „Dragi moj sinek! Bodi pridnejši in ne pij vina, ampak studenčnico. Ta je najzdravejše krepilo zate. Ne posnemaj pivcev in natrgaj več grozdja, kakor si obljubil. To je vendar za tako krepkega dečaka premalo. Če boš pridnejši, ti pa nekaj kupim, kar ti bo zelo povšeči.“

Lukec se veselo nasmehne ter vpraša mater: „Kajne, kupite mi novo suknjico, mamica?“ — „Ne, suknjice ti zdaj ne kupim, ker še ni zime. Kupim ti

lepe nove hlače. Ali bi jih rad, Lukec?“ — „Da, da, mamica, rad, rad!“ veselo odvrne Lukec. „Jutri na vsežgodaj že grem trgat.“

Drugi dan vstane Lukec, ko je bilo solnce že visoko in so odšli drugi že vsi pred njim na trgatev. Najprvo se Lukec obleče ter umije, malo pomoli — potem pa hajd z brento na rami na trgatev. Še izpil ni poprej kave, katero so mu pustili mati v omari. Ves je bil zamišljen v svojo trgatev.

Ko pa pride v vinograd, začne prav hitro trgati, pa ne v brento, ampak v svoj lačni želodček. Ko se najé grozdja do sitega in še malo čez, pusti v vinogradu svojo brento ter se obrne proti domu pit kavo.

Prišedši domov, potoži materi, da mu je nekaj slabo v želodcu. Mati ga takoj pošljejo v postelj.

Lukec je ozdravel sicer še isti dan, toda grozdja ni šel trgat več. Le redkokdaj je utrgal kak grozdek ter ga pozobal.

Njegova trgatev se je letos slabo obnesla. Vse upanje, vse veselje je odšlo po vodi. Tudi novih hlač ni zaslužil. Čestokrat je obljubljal materi, da bo prihodnje leto pridnejši o trgatvi. Tudi grozdje da bo zobal bolj zmerno. Če bo le res? *Slavko.*

JESENSKA CVETICA.

(Basen.)

Prazna in pusta je ležala rjava ravan v pozni jeseni. Solnce pa je sijalo zadnji čas tako toplo, da so se zdramile cvetice iz zimskega spanja.

„Ali ne čutite zunaj toplega solnca?“ je vprašala trobentica.

„Čutimo, sestra!“

„Pa vas ne mika iz zemlje?“

„Gotovo. Toda sedaj ni še naš čas; nevarno je, in nobene cvetke ni zunaj.“

„Hm, ne bo tako nevarno! In če bom sama, me bo vse občudovalo.“

„Ne rij! Kesala se boš!“

„Grem, pa grem! Lahko noč, zaspanke!“

Čez nekaj dni so šli otroci v šolo. Plavolas deček je veselo poskočil.

„Glejte, trobentica!“

„Ta se je zmotila,“ je menil drug. „Ker je sama, po njej bo.“

Utrgal je deček napol razcvelo cvetko in jo je ponel v šolo. Vse jo je občudovalo.

Občudovanje je včasih vaba v nesrečo

Zvonimir Maslè.

BASEN O SRAKI.

V lepi dolinici je bilo nastavljeno vranam. Lep, rumen koruzen štorž, zataknjen v zemljo; nad njim zanjka iz bele konjske žime, okrog pa mala ogradica iz tankih šibic in dračja. Kdo bi se torej čudil, če je ta lepa vada privabila lačnega vrana, da je priletel k njej in poželjivo gledal koruzni štorž, ki je bil rumen kakor cekin. Poželjivo ga je gledal — saj vran je vedno lačen, posebno še po zimi, in zima je bila huda — a opazil je belo zanjko iz žime in se je zbal.

Z bližnjega drevesa ga ugleda sraka. Z velikim vriščem prileti k lepi ogradici in ga zasmehuje: „He, he, vran, kje je tvoj pogum? Tak mož, kot si ti, pa si ne upaš načeti koruznega štorža! Saj imam še jaz toliko poguma!“

In kavsnila je enkrat, dvakrat — pa že jo je stisnila ostra zanjka za vrat. Frfotala je in kričala, a zanjka je krepko držala bahato in predrzno srako.

Ko je vran videl, da ni nobene nevarnosti več, je lepo pozobal zrno za zrnom s štorža, in sraki še v slovo zavreščal: „No, gospa sraka! Kako je kaj z vašim pogumom sedaj?! Pogum res koristi, a predrznost škodí!“ Nato pa je odletel sit z glasnim: „kra“.

Bogumil Gorenjko.

Kratkočasnice.

1. **Pri peku.** Tonček kupi hleb kruha in reče: „Zdi se mi, da je prelahek.“ — „Boš imel še manj nesti,“ se odreže pek. Tonček mu da samo polovico cene. „Hej, dečko,“ reče pek, „premalo!“ — „Boste imeli še manj šteti,“ se odreže Tonček in steče.

J. K.

2. Nekdo ubije šipo v izložbi in zbeži. Prodajalec teče za njim, ga dohiti in zahteva, da naj mu plača ubito šipo. „Ali ne vidite, da tečem domov po denar?“ reče nesrečnik.

J. K.

3. **Kmet** pride k blagajniku, našteje denar in prosi pobotnico. Blagajnik mu jo nevoljno spiše in vrže pod noge. Kmet jo mirno pobere, pogleda, da je prav, potegne po mizi in pobriše denar po tleh rekoč: „Jaz sem pobral pobotnico, vi pa poberite denar“, in odide.

J. K.

4. Miha (letoviščniku): „Ali ste, gospod, iz Ljubljane?“ — Letoviščnik: „O ne, doma sem v Trstu, v Ljubljano sem hodil le v šolo.“ — Miha: „O jej, tako daljavo ste morali vsak dan prehoditi!“

J. K.

5. Učitelj: „Marica, ali ni tvojemu očetu ime Anton!“ — Marica: „O ne, Tone jim je ime.“

6. **V pijanosti.** „Veš, kje je Janez Goba?“ „Saj si ti Janez Goba, ali ne?“ — „Seveda sem, a ne vem, kje sem!“

Zastavica.

(Zastavila učenka M. Rožmanec.)

V naši šoli je 60 učenk, na „Angelčka“ je naročenih 33. Koliko angelčkov je v našem razredu?

Šaljivo vprašanje.

(Priobčil „Internus“.)

Katere živali se povsod zbirajo, kjer so gosénice?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)